

Onvoltooid verleden tijd

Wim Opstelten

De vaccinatiegraad in Nederland daalt gestaag. Nog maar 90% van de 2-jarigen was vorig jaar gevaccineerd tegen ziekten die eerder uitgebannen leken, zoals mazelen, polio en tetanus. Grote uitbraken van deze infectieziekten leken tot het verleden te behoren, maar liggen nu weer op de loer. Aangewakkerd door deze alarmerende cijfers laait het vaccinatie debat weer op, niet zelden gevoed door emoties en gebrek aan kennis.

In dit nummer onderbouwen Anna Tulen en collega's de effectiviteit van ons vaccinatieprogramma met feiten. Ze hebben de meldingen van een viertal infectieziekten verzameld over een tijdsperiode van bijna 100 jaar, uit zowel de periode vóór als na de invoering van vaccinatie. Door over een lange tijd terug te kijken konden ze corrigeren voor factoren die eveneens het optreden van deze infectieziekten kunnen beïnvloeden, zoals verbeterde woonomstandigheden, hygiëne en voeding. Rekening houdend met deze factoren berekenden ze dat in de eerste 13 jaren na invoering vaccinatie tegen deze ziekten tienduizenden ziektegevallen zijn voorkómen (D2983). Deze langetermijnanalyse is vooralsnog uniek en lijkt het beste bewijs te leveren voor de doeltreffendheid van ons vaccinatieprogramma.

Maar of we met steeds meer feiten over effectiviteit en veiligheid tegenstanders van vaccinatie op andere gedachten kunnen brengen? Ik vrees van niet. De lage vaccinatiegraad is slechts deels toe te schrijven aan een gebrek aan kennis. Gebrek aan vertrouwen – in de overheid, wetenschappers en dokters – lijkt een grotere invloed te hebben (D2151). Meer informatie of een verplichte vaccinatie zal dit vertrouwen niet herstellen. Ger Olthuis en collega's pleiten dan ook voor een verhalend weerwoord tegen alle negatieve verhalen die antivaxers sterken in hun overtuiging om hun kinderen niet te laten vaccineren.

Terwijl ik dit schrijf denk ik terug aan mijn tijd in Afrika. Meer dan 25 jaar geleden, maar sommige beelden staan me nog helder voor ogen: dat jongetje dat in een donker kamertje sterft door verstikkende tetanusspasmen, die huilende moeder met in haar armen haar dochtertje dat zojuist is overleden aan een fulminante mazelenpneumonie...

Als we het willen, kunnen we dit verleden definitief achter ons laten.

– w.opstelten@ntvg.nl